

معرفی جمعیت‌های اسپرس متحمل به سفیدک سطحی

مجری | محمدعلی علی زاده

همکاران | علی اشرف جعفری، فرید نورمند موید، کرم سپهوند، سعید دوازده امامی، احمدرضا سیف الهی، بیتا ناصری، محمد رحیم معینی، بهروز محمدی، علی اصغر پالوج، محمدرضا عارفی پور، محمود امیرخانی، محمدرضا پهلوانی، سید اسمعیل سیدیان، حسین زینلی

سازمان‌های مجری | سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

موسسه همکار | موسسه آموزشی، پژوهشی و ترویج کشاورزی

چکیده طرح

اسپرس از گیاهان مهم علوفه‌ای است که دارای ارزش تغذیه دام و سازگاری با شرایط کشت دیم و آبی است. تغذیه دام‌ها از علوفه آلوده به بیماری سفیدک اسپرس موجب سقط جنین آنها می‌گردد. بیماری سفیدک پودری اسپرس ناشی از قارچ *Leveillula taurica* می‌باشد که نسوج برگ را در زیر لکه‌ها و پوشش قارچ به حالت نکروز درمی‌آورد. آلودگی گیاه به این بیماری بخصوص در حالت شدید آن باعث کندی رشد گیاه و کوچک ماندن گل آذین و باعث کاهش محصول می‌شود. بمنظور معرفی رقم اسپرس متحمل به سفیدک سطحی، فرایند معرفی طی سه مرحله به مدت ۱۲ سال اجرا شد. طرح کشت تحقیقی ترویجی جمعیت‌های اسپرس (*Onobrychis sativa*) متحمل به سفیدک سطحی در ۵ استان کشور حاصل نتایج دو پروژه شامل طرح "ارزیابی جمعیت اسپرس به سفیدک سطحی و پروژه ملی "ارزیابی و پروژه تکثیر بذر جمعیت‌های متحمل به بیماری سفیدک سطحی در اسپرس بوده است. جمعیت‌های متحمل به صورت طبیعی در کنار جمعیت‌های حساس از لحاظ آلودگی به بیماری سفیدک سطحی و سایر پارامترها مورد ارزیابی قرار گرفتند. تکثیر بذر جمعیت‌های متحمل به صورت ایزوله انجام شد. میانگین شاخص شدت بیماری جمعیت‌های بومی، در همه مکان آزمایش بیش از ۲۵ درصد بود و در گروه خیلی حساس به سفیدک دسته بندی شد. ند میانگین شاخص شدت بیماری دو جمعیت ۳۰۱ و ۱۵۳۵۳ در همه مکان‌ها در طول سه دوره آزمایش، کمتر از ۱۰ درصد بود. پایداری و افزایش عملکرد علوفه خشک دو جمعیت ۳۰۱ و ۱۵۳۵۳ از میانگین جمعیت‌های بومی مناطق مورد آزمایش و متحمل بودن آنها به سفیدک سطحی محرز شد. سپس مزارع ترویجی توسط کارشناسان موسسه تحقیقات ثبت، کنترل و گواهی بذر (کرج) مورد بازدید قرار گرفته و این دو جمعیت به عنوان دو رقم بردبارا و بردبار ۲ توسط کمیته رقم موسسه فوق نام گذاری شدند. در نهایت این دو وارپته جدید اسپرس برای کشت بصورت آبی و دیم معرفی شدند.

